

Opiskelijoiden ja opettajien Skills- polkuja

Erilaisia kilpailupolkuja on yhtä paljon kuin kilpailutoimintaan osallistuvia. Yksi osallistuu vain kerran kilpailuun. Toinen jää koukkuun kilpailemiseen. Kolmannen tie voi viedä kilpailijasta kansainvälisten kilpailujen ekspertiksi. Opettajan tie voi viedä vaikka valmentajasta lajipäälliköksi.

Valitse sinä oma polkusi.

Eri rooleja Taitajassa ja kansainvälisissä kilpailuissa

Erilaisia rooleja Taitajassa 1/2

◆ Joukkueenjohtaja

Kilpailijailmoittautumisen yhteydessä koulutuksen järjestäjä nimeää oman oppilaitoksensa kilpailijoille joukkueenjohtajan. Joukkueenjohtaja toimii yhteyshenkilönä Taitaja-organisaation, kilpailijoiden ja kilpailuhuoltajien välillä.

◆ Kilpailuhuoltaja

Oppilaitos nimeää jokaiselle kilpailijalleen kilpailuhuoltajan. Hän toimii kilpailijan huoltajana kilpailun aikana, ja hänellä on oikeus toimia tarvittaessa kilpailijan edustajana. Yhden kilpailuhuoltajan vastuulla voi olla useampia kilpailijoita.

◆ Lajivastaava

Lajin järjestämisen vastuuhenkilö. Lajivastaava vastaa finaalissa lajin teknisestä toteutuksesta, lajin käytännön järjestelyistä sekä kilpailutehtävien ja arvioinnin tuottamisesta. Hän perehdyttää tuomariston yhdessä lajin päätuomarin kanssa. Lajivastaava huolehtii lajin kilpailun aikaisesta toiminnasta yhdessä päätuomarin kanssa.

Erilaisia rooleja Taitajassa 2/2

◆ Semifinaalikoordinaattori

Koordinoi kunkin lajin semifinaalien järjestämisen yhdessä lajivastaavan kanssa. Lajin semifinaalikoordinaattori toimii tiiviissä yhteistyössä eri paikkakunnilla olevien semifinaalivastaavien kanssa. Lajin semifinaalikoordinaattori koostaa ja raportoi kaikkien paikkakuntien semifinaalitulokset kilpailuhuoltajille, Taitaja-järjestäjälle ja Skills Finlandille.

◆ Semifinaalivastaava

Semifinaalin käytännön järjestelyt hoitaa paikkakunnalla toimiva semifinaalivastaava, joka suunnittelee järjestelyt semifinaalikoordinaattorin kanssa.

◆ Tuomari

Kilpailusuorituksia arvioiva henkilö. Usein ammatillinen opettaja tai työelämän edustaja. Tuomareiden tulee olla ammatillisesti kokeneita, päteviä ja alallaan tunnustettuja ammattilaisia. Jokaisen lajin tuomaristoon kuuluu myös Skills Finlandin nimeämä päätuomari, joka perehdyttää tuomariston yhdessä lajivastaavan kanssa ja johtaa lajin finaalikilpailua.

Rooleja kansainvälisissä kilpailuissa 1/3

◆ **Virallinen delegaatti** (Official Delegate, OD)

Skills Finlandin nimeämä virallinen delegaatti toimii Suomen virallisena edustajana WSI- tai WSE-järjestön kokouksissa.

◆ **Tekninen delegaatti** (Technical Delegate, TD)

Skills Finlandin nimeämä tekninen delegaatti edustaa Suomea kilpailukomiteassa. Tekninen delegaatti vastaa tiedon sekä teknisten dokumenttien (esimerkiksi kilpailun sääntöjen) välittämisestä eksperteille ja kilpailijoille.

◆ **Joukkueenjohtaja** (Team Leader)

Suomen ammattitaitomaajoukkueella on 2–3 joukkueenjohtajaa, jotka järjestävät Skills Finlandin kanssa maajoukkueleirit sekä ovat kilpailijoiden apuna ja tukena kilpailumatkalla.

Rooleja kansainvälisissä kilpailuissa 2/3

◆ **Ekspertti** (Expert)

Skills Finlandin nimeämä henkilö, joka toimii kansainvälisessä kilpailussa tuomarina ja lajin asiantuntijana. Ekspertti valitaan avoimella haulla tiettyyn kilpailuun ja kausi kestää noin vuoden. Ekspertillä on taustatahonaan oppilaitos tai alan yritys.

◆ **Pääekspertti** (Chief Expert, CE)

Ekspertit valitsevat lajin keskuudessa pääekspertin ja varapääekspertin. Pääekspertti on vastuussa lajin järjestämisestä sekä kilpailun teknisen puolen hallinnoimisesta kilpailun sääntöjen mukaisesti. Varapääekspertti avustaa lajin pääeksperttiä.

◆ **Varapääekspertti** (Deputy Chief Expert, DCE)

Varapääekspertti avustaa lajin pääeksperttiä.

Rooleja kansainvälisissä kilpailuissa 3/3

◆ **Skills-lajipäällikkö** (Skill Manager)

Skills Finlandin nimeämä henkilö, joka koordinoi lajin kansainvälistä toimintaa Suomessa. Järjestää esimerkiksi lajin karsinnat kansainvälisiin kilpailuihin. Lajipäälliköt valitaan kolmen vuoden välein avoimella haulla. Lajipäälliköllä on taustatahonaan oppilaitos tai alan yritys.

◆ **Skills-huippuvalmentaja** (Skill Trainer)

Kilpailijat valmentautuvat kansainväliseen kilpailuun valmentajan kanssa. Valmentajat ovat usein alan opettajia tai muita ammattilaisia.

Rooleja kansainvälisissä kilpailuissa 4/4

- ◆ **WorldSkills- ja EuroSkills-kilpailuissa on rooleja, joihin myös suomalaisia on pyydetty. He edustavat WorldSkillsia ja ovat WorldSkillsin nimittämiä.**

- ◆ **Skill Advisor**

Skill Advisor avustaa pää- ja varapääeksperttiä sekä Skill Competition Manageria lajin kilpailuarviointiin liittyvissä valmisteluissa.

- ◆ **Skill Competition Manager (SCM)**

Skill Competition Manager työskentelee yhdessä pää- ja varapääekspertin kanssa vastaten lajin järjestelyistä.

Esimerkkejä opiskelijoiden ja opettajien kilpailupoluista

JAAKKO JÄRVI

Kilpailijasta tuomariksi

- Osallistui Taitaja9-kilpailuun 2010
- Taitaja2012 Jyväskylä ja Taitaja2013 Joensuu: hopeaa, huonekalupuuseppä
- WorldSkills São Paulo 2015: Medallion for Excellence -tunnustus keskitasoa paremmasta suorituksesta
- EuroSkills Gothenburg 2016: kultaa
- Taitaja-päätuomari vuosina 2020–2023
- Huonekalupuuseppälaji sai Kestävän kehityksen Taitaja-palkinnon vuonna 2022 ja Työturvallisuuden Taitaja-palkinnon vuonna 2023.

”Tuomarina näkee,
mihin ala kehittyy ja
millaisia tulevaisuuden toivoja
syntyy puusepän alalle.

KATRI POKKINEN

kilpailijasta asiantuntijaksi

- Taitaja1998 Hämeenlinna: kultaa, hiusmuotoilu
- WorldSkills 2001 Soul: 5. sija, hiusmuotoilu
- WorldSkills 2005 Helsinki: valmentaja, hiusmuotoilu
- WorldSkills 2007 Shizuoka, 2009 Calgary, 2011 Lontoo ja 2013 Leipzig: ekspertti, hiusmuotoilu
- WorldSkills 2015 São Paulo: varapääekspertti, hiusmuotoilu
- EuroSkills 2012 Spa-Francorchamps: ekspertti, hiusmuotoilu
- WorldSkills 2017 Abu Dhabi ja 2019 Kazan: Skills Competition Manager, hiusmuotoilu
- Taitaja-joukkueenjohtaja 2020–2022
- WSOS-kehittämiskeskuksen johtaja 2022
- WorldSkills Special Edition 2022, Helsinki
  - Technical manager
  - Skill competition manager, Hairdressing
- EuroSkills Gdansk 2023: joukkueenjohtaja

12

10

VESA ILTOLA

Ekspertistä kouluttajaksi

- Taitajassa tuomarina ja lajivastaavana useita kertoja 2003–2018. Vuodesta 2019 alkaen juryn jäsen.
- Kansainvälinen kokemus alkoi karttua WorldSkills Helsinki 2005 -kilpailusta (**Workshop assistant**)
- Painoviestinnän **ekspertti** EuroSkills Rotterdam 2008, WorldSkills Calgary 2009 ja WorldSkills Leipzig 2013
- Painoviestinnän **varapääekspertti** EuroSkills Lissabon 2010, WorldSkills London 2011 ja EuroSkills Spa-Francorchamps 2012
- Painoviestinnän **pääekspertti** EuroSkills Lille 2014, WorldSkills São Paulo 2015 ja WorldSkills Abu Dhabi 2017
- Graafisen suunnittelun **ekspertti** EuroSkills Gothenburg 2016 ja Budapest 2018
- WorldSkills **Experts Faculty** Representative for Information and Communication Technology 2018 –
- **Technical Delegate Assistant**, Team Finland WorldSkills Kazan 2019
- **Skill Advisor**, WorldSkills Competition Special Edition 2022
- **Eksperttivalmennuksen koordinaattori** 2022–2023
- Suomen **tekninen delegaatti** EuroSkillsissä 2023 alkaen

”Kilpailutoiminnassa mukana oleminen on erinomaista opettajan täydennyskoulutusta.”

MARGIT TENNOSAAR

Viron joukkueesta Suomen kilpailutoiminnan kehittäjäksi

- Viron Noor Meister -kilpailussa lajipäällikkö, lajivastaava ja päätuomari 2011–2018
- Eksperttinä Viron maajoukkueessa 2010–2016
- Viron opetus- ja tiedeministeriön myöntämä Viron vuoden ohjaaja 2015 -palkinto menestyksestä kansainvälisissä ammattitaitokilpailuissa
- Taitajassa web-kehityksen lajiohjausryhmän jäsen ja tuomari 2020–2021, päätuomari 2022 ja 2023
- Eksperttinä Suomen joukkueessa 2019, 2020, 2022
- Skill Advisorina EuroSkills-kilpailuissa 2021–
- Vuoden Skills-toimijan palkinto myönnettiin vuonna 2022 Business College Helsingin Taitaja-toimijoille.
- WSOS-kehittämiskeskuksessa web-kehityksen asiantuntijana 2022–
- Skills Finlandin osa-aikainen valmennuspäällikkö 2023–
- Ekspertti, WorldSkills Lyon 2024

"Opiskelijoiden ja toisten
asiantuntijoiden kanssa
työskentely muistuttaa
rakastamani ammatin
merkityksestä."

MARKKU VENGASAHO

Maailmanmestarin tekijä

- Skills-lajipäällikkö 2015-2017 ja 2021–2023
- Skills-huippuvalmentaja 2016–2017
- Valmennettava Emeliina Papinniemi voitti MM-kultaa kondiittorilajissa WorldSkills Abu Dhabi 2017 -kilpailussa.
- EU-komission European Vocational Skills Weekin Vet Teacher and Trainer Awardin voittaja 2019.
- Taitaja2019 Joensuu: tuomari
- Taitajan leipuri-kondiittorilajin lajiohjausryhmän jäsen 2015-2016 ja 2021-2023.

”Kilpailutoiminta on merkinnyt minulle uuden opettajuuden alkua.”

THOMAS VASENIUS

Lajipäälliköstä kilpailujohtajaksi

- **Viherrakentamisen Skills-lajipäällikkö**
2015–2020
- Euroskills Gothenburg 2016: **ekspertti**
- EuroSkills Budapest 2018: **varapääekspertti**,
viherrakentaminen
- WorldSkills Kazan 2019: **ekspertti**,
viherrakentaminen
- WorldSkills Special Edition 2022: **teknisen
delegaatin avustaja**
- Taitaja2023 Espoo -tapahtuman
kilpailujohtaja
- EuroSkills Gdansk 2023: **varapääekspertti**,
viherrakentaminen

”Kilpailutoiminta on kehittänyt minua ammattilaisena, ja olen samalla saanut elinikäisiä ystäviä ympäri maailmaa.”

SkillsFinland

